

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 106 stemmer.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Tredje behandling af lovforslag nr. L 37: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Garanti for social behandling for stofmisbrug).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 24/10 2002. Første behandling 7/11 2002. Betænkning 21/11 2002. Anden behandling 5/12 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 106 stemmer.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Kl. 14.00

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Tredje behandling af lovforslag nr. L 38: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Ophævelse af anciennitetsprincippet ved optagelse i dagtilbud til børn).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 24/10 2002. Første behandling 7/11 2002. Betænkning 28/11 2002. Anden behandling 5/12 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes bare, at Folketingets medlemmer skal være sig meget bevidste om, hvad det er, de gør om lidt. Vi er nemlig et samfund, der har haft en meget lang tradition for at holde børn samlet i forløb, men nu gør vi det modsatte. Nu sætter vi børnene af de mest uheldige forældre, nemlig dem, der ikke er på arbejdsmarkedet, uden for det fællesskab med andre børn, der på det her alderstrin foregår i daginstitutioner.

Underligt nok foregår det her, samtidig med at regeringen taler om at bryde den sociale arv, hvor det i sidste uge blev konstateret, at et af de mest virkningsfulde midler, vi overhovedet har til at bryde den sociale arv, er børns deltagelse i et fællesskab i en daginstitution. Det her er altså et forslag, der direkte vil medvirke til at forstærke og ikke bryde den negative sociale arv.

Det er vel en del af den byge af forringelser, som det nuværende flertal i Folketinget indfører over for den mest uheldigt stillede del af den danske befolkning, vi her møder. Det er et tilbage skridt i forhold til Venstre og De Konservative, der, da vi lavede den her ny servicelov, var med til at stemme for det her princip. Det sker i øvrigt i en periode, hvor ledigheden er stigende, hvilket betyder, at endnu flere børn vil blive ramt af den her regel.

Derfor bare en opfordring til, at Venstre og De Konservative følger det fornuftige standpunkt, Venstre og De Konservative havde, da vi vedtog serviceloven, og stemmer imod at vende tilbage til den situation, hvor børn af arbejdsløse får negativ særbehandling.

Margrethe Vestager (RV):

Også fra radikal side vil vi beklage, at der er flertal for det her forslag, som nok er blandt de mest uliberale forslag, regeringen endnu har ud tænkt.

Det helt karakteristiske, det, som er grundtænkningen i det her forslag, er en nedvurdering af forældrenes vurdering af børnenes behov. Det, der er kernen i det her forslag, er, at forældrenes vurdering af børnenes behov skal sættes til side i de kommuner, hvor man finder det mest hensigtsmæssigt ikke at sørge for, at børn kan blive passet. Og det i en regering, som taler om frit valg. Det er en regering, som hele ti-

den betoner, hvor afgørende det er, at den enkelte kan vælge frit på alle samfundets hylder.

Her taler vi om forældre, som faktisk gerne vil give deres børn den mulighed at komme ud blandt andre børn uanset forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet. Det synes jeg er en nedvurdering af de forældre, som faktisk finder, at det er vigtigt for deres børn at lære noget, som forældrene ikke kan, uanset hvor dygtige disse forældre måtte være, uanset deres ubestridte forældreevne, nemlig at komme ud blandt andre, møde børn fra andre sociale lag, i andre grupper og med et andet forhold børnene imellem.

Jeg synes, det er helt paradoksalt, at det frie valg, som regeringen taler om, kun gælder dem, der er inde, dem, der er inde på arbejdsmarkedet, dem, der er inde økonomisk, dem, der kan sørge for, at deres børn får de nødvendige tilbud uden at skulle bede kommunen – med hatten i hånden – om en plads, også selv om man ikke er på arbejdsmarkedet.

Vi vil beklage vedtagelsen af det her lovforslag, og vi tror, det vil få meget hårde konsekvenser, at man ikke kan give børn en mulighed for at bryde den sociale arv, som regeringen ellers bryster sig meget af at ville sætte ind over for.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Eva Kjer Hansen som ordfører.

Eva Kjer Hansen (V):

Netop når man taler om at kunne bryde den negative sociale arv, så giver det her i virkeligheden også nogle ekstra muligheder.

Al erfaring viser, at det, der virkelig betyder noget i forhold til at bryde den negative sociale arv, er, at forældrene får en plads på arbejdsmarkedet. Og det, det her lovforslag drejer sig om, er den situation, hvor man står med to familier, der begge har brug for en pasningsordning, hvor vi nu fra regeringens side siger, at vi synes, at i den situation skal man have mulighed for at prioritere den familie, der står over for at kunne komme ud på arbejdsmarkedet, for vi synes, det er vigtigt.

Det betyder ikke, at den anden så kommer bagest i køen over længere sigt, slet ikke, og det fremgår tydeligt af lovforslagets bemærkninger. Vi taler om at kunne foretage en prioritering her og nu, i tilfælde af at forældrene kan komme ud på arbejdsmarkedet. Vi synes faktisk, det er vigtigt, og det er rigtigt at prioritere. Det er netop

det, der kan have betydning i forhold til børnenes udvikling og i forhold til at få brudt den negative sociale arv.

Kl. 14.05

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Bare den bemærkning til fru Eva Kjer Hansen, at det jo ikke er svært at forstå, hvad forslaget drejer sig om. Vi kender det godt. Det er tilbage til situationen, som den var, inden vi fik ændringen i serviceloven. Og bare lige en enkelt opklarende ting: Når nu man sætter nogle foran, betyder det så ikke, at andre skal bagud?

Det er jo fuldstændig meningsløst ikke at ville stå ved det, der er konsekvenserne af lovforslaget. Selvfølgelig er konsekvensen af lovforslaget, at når man særbehandler nogle børn positivt, så særbehandler man andre børn negativt. Det er jo det, der er selve hensigten med det, og det er dog underligt at ville et forslag med en bestemt hensigt og så ikke ville stå ved det.

Så siger fru Eva Kjer Hansen: Det her skal bruges, for nu skal forældrene have plads på arbejdsmarkedet. Jamen fordi denne regering laver de dramatiske besparelser i den offentlige sektor, så vokser arbejdsløshedstallene fra i år til næste år efter regeringens egne tal med 14.000. Det betyder altså, at vi er i en situation, hvor børnene bliver langt, langt, langt, langt, langt, langt dårligere stillet.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så var den ikke længere. Det er nu fru Margrethe Vestager og derefter fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg er sådan set fuld af god vilje til at prøve at forstå, hvad det er, Venstre mener, at det her forslag betyder. Det betyder ikke, at man bliver skubbet ned i køen – den del af det har hr. Villy Søvnald taget sig af – men der står jo i lovforslagets bemærkninger, at den ventetid, man så får stukket ud, endelig ikke skal misforstås i retning af, at man så har ret til en plads, når denne ventetid er overstået. Næh, så kan man godt blive skubbet en gang til.

På den måde må man sige, at lovforslaget er bemærkelsesværdigt ærligt: Man skal faktisk ikke forvente noget, og man skal ikke forvente, at regeringen vil gøre noget i de kommuner, som ikke kan tage sig sammen til at få lavet en pasningsgaranti.

Hvis man skulle tage regeringen alvorligt og Venstre for den sags skyld også, hvorfor arbejder man så ikke for en pasningsgaranti, som både kunne sikre, at børn af beskæftigede forældre og børn af ikkebeskæftigede forældre kunne få plads i dagpasningen, hvis forældrene vurderede, at det var det rigtige for børnene?

Er vi blevet for fattige til det i det her land? Også i forhold til de meget positive effekter, vi ved, det har for de forældre, som har meget vanskeligt ved at komme i beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Eva Kjer Hansen talte om, at det var en fordel for de børn, hvis forældre kom i arbejde, at de så kan komme i dagtilbud. Det er klart. Det, vi taler om, er alle dem, der ikke får lov at komme i dagtilbud, fordi deres forældre ikke er så heldige at få et arbejde.

Det, vi gerne vil have et svar på, er: Hvorfor skal de børn straffes dobbelt? Hvorfor skal de både straffes ved, at deres forældre er arbejdsløse, og de derfor har langt ringere muligheder for en række ting end andre børn, og så samtidig straffes ved ikke at få lov at komme i vuggestue eller børnehave og lege med andre børn?

Så forstår jeg ligesom flere andre heller ikke det her med, hvordan i alverden Venstre kan holde fast i, at hvis nogle kommer foran i køen, så er der ikke nogle andre, der kommer længere bagud. Hvis lille Peter står som nr. 10 i køen, og lille Søren og lille Mette så kommer ind foran, så bliver det efter min hovedregning til, at lille Peter så er blevet nr. 12, og jeg forstår ikke, hvordan Venstre kan have en anden regnestok.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil sådan set bare gerne takke de tre ordførere, der netop har været på talerstolen for, at vi ligesom ved førstebehandlingen og ved andenbehandlingen får skabt fuldstændig klarhed over den forskel, der er i syn på situationerne.

Jeg synes, det er vigtigt, at man i de situationer, hvor pasning er afgørende for, at en forælder kan komme ud på arbejdsmarkedet, da kan prioritere den pågældende familie. Det er det, vi åbner op for med det her lovforslag.

Men man skal jo også huske på, at i de kommuner, der har indført en pasningsgaranti – og det er heldigvis langt de fleste – vil det her ikke have nogen videre betydning. Så vi taler altså

først og fremmest om de ca. 40 kommuner, som i dag ikke har en pasningsgaranti.

Jeg synes, det fremgår meget klart af lovforslagets bemærkninger, at man ikke vedvarende kan stille nogle bagest i køen, at man skal have oplyst en forventet ventetid. Det er en klar forbedring i forhold til i dag, fordi man får at vide, nogenlunde hvad man kan regne med. Det er så et nyt initiativ.

Men jeg kvitterer som sagt for, at vi får skabt denne her klarhed, for jeg synes, det er vigtigt, at man giver mulighed for at kunne prioritere i lige netop de situationer.

Kl. 14.10

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg tror, Venstres ordfører mente, at hun udtrykte sig klart. Derfor må det falde tilbage på undertegnede, at jeg ikke synes at forstå, hvad der blev sagt. Jeg hørte nemlig ikke noget svar på nogen af de spørgsmål, som er blevet stillet. Det eneste, jeg mener at kunne konkludere, er, at Venstre ikke synes, at pasning er vigtigt.

Venstre synes kun, at det er relevant, at børn passes, i det øjeblik forældrene er i beskæftigelse, for så yder de noget til samfundet. Den angivel på respekt for forældrenes vurdering af børnenes behov for at komme ud blandt andre børn, finder jeg er ganske besynderlig i et liberalt parti, som i modsætning til Dansk Folkeparti faktisk bl.a. går ind for både integration af forældre med anden etnisk baggrund, og i det hele taget har gjort det til en ambition at bryde den negative sociale arv.

Det er faktisk der, vi opnår positive resultater. Hos forældre, som ikke er i beskæftigelse, men som vurderer, at det er godt for deres børn at komme ud blandt andre. Det er det, Venstre gerne vil sætte en stopper for med det her forslag. Det synes jeg er en skændsel.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg har fået en idé, som jeg tror vil være i stand til at overbevise Venstres gruppe om, hvad det er, vi taler om.

Næste gang, når vi står oppe hos Brydesen og venter på at få mad, og der står 15 Venstrefolk og 5 SF'ere bagved, så siger vi til Venstrefolkene: Vi smutter lige op foran, for I har jo jeres forestilling om, at det ikke betyder, at I kommer bagud. Sådan er det ikke i virkeligheden. I står jo præcis, hvor man altid har stået, ikke?

Så går man hen til bageren en morgen og siger: Der står godt nok 20 i kø, men vi går foran. De står jo alligevel samme sted, som de hele tiden har stået. Det er dog en fantastisk form for logik, man anvender her. Jeg håber, at Venstre selv er i stand til at se komikken.

Men det, jeg i øvrigt synes er interessant, er, at det her sker under den overskrift, der hedder: »Frihedens århundrede«. Altså den situation, hvor systemet ikke skulle have lov til at bestemme over folk, hvor mennesket skulle stå over systemet. Men ikke børn. Ikke arbejdsløse. Og ikke børn af arbejdsløse.

Der er ingen sammenhæng, må jeg sige til fru Eva Kjer Hansen.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til hr. Villy Søvnald skal jeg sige, at når nu vi står i køen oppe ved Brydesen og hr. Søvnald er meget sulten og det er afgørende for hr. Søvnald at få noget mad, så han har energi til at klare debatten nede i salen, så vil jeg sige: Kære hr. Villy Søvnald, værsgo og kom foran, for du har lidt mere travlt, end jeg har, og jeg kan godt se, det er afgørende for, om du kan passe dit arbejde.

På tilsvarende vis vil jeg lukke op for, at kommunerne i konkrete situationer kan sige: Her er en familie, der har et større pasningsbehov end den anden, og derfor skal de have lov til at komme foran.

Det betyder jo ikke, at de andre ikke over en vis periode også får adgang til en pasningsordning, og hvor jeg så i øvrigt håber, at der er en bred vifte af pasningsmuligheder i den pågældende kommune.

Jeg synes også, som fru Margrethe Vestager, at pasning er vigtig, men jeg synes også, det er vigtigt, at man tager nogle andre hensyn og, som jeg har været inde på, f.eks. inddrager det element, om det her er afgørende for at få det job, man længe har ønsket sig. Jeg tror nemlig, det er det, der er afgørende for, at familien kan komme videre.

Det vigtige for mig – og nu bliver det gentagelser, ligesom spørgsmålene er gentagelser – er, at man ikke kan blive ved med at sætte nogen bagest i køen, at man ikke kan udelukke at give et pasningstilbud på et tidspunkt, og at man som noget helt nyt får oplyst den forventede ventetid.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg har fået et par korte bemærkninger. Det er først fru Karen Jespersen og derefter fru Line Barfod.

(Kort bemærkning):

Karen Jespersen (S):

Det eksempel, der bliver brugt nu til at belyse, hvad det er, vi snakker om, illustrerer jo meget godt lige præcis, hvorfor vi indførte anciennitetsprincippet i den sociale lovgivning.

En af grundene var jo, at vi bragte mennesker i en meget usikker situation, fordi man hele tiden skulle lave den afvejning mellem det ene behov over for det andet behov. Det resulterede i, at mange var i en meget usikker situation med hensyn til, hvornår de kunne få passet deres barn, hvad der skulle til af pres på kommunalpolitikere og embedsmænd osv., osv. Det var noget, der var evigt bøvl med i en lang række år til stor gene for borgerne og ikke mindst for dem, der ikke havde et arbejde, så deres børn hele tiden kom bagest i køen.

Kl. 14.15

Bla. Venstre stemte for den lovændring i sin tid. Var det en fejl? Beklager man i dag, at Venstre faktisk stemte for?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Når man hører Venstres ordfører, skulle man tro, at det eneste formål med at have børnehaver og vuggestuer og andre dagtilbud er, at vi skal have opbevaret nogle børn, så deres forældre kan komme ud på arbejdsmarkedet. Men det væsentligste i dagtilbud skulle jo gerne være, at børnene har nogle gode opvækstmuligheder, og at der er gode muligheder for, at børnene kan lege sammen med andre, få gode pædagogiske tilbud og have det godt. Det kan også være med til at bryde den negative sociale arv for dem, der har det svært derhjemme, men det er åbenbart overhovedet ikke væsentligt for Venstre.

For Venstre er det kun et spørgsmål om at opbevare børnene af de forældre, der skal på arbejde. Hvorfor i alverden går man ikke den anden vej og i stedet sørger for, at der er plads nok, at der er gode dagtilbud til alle børn, så alle de børn, hvis forældre ønsker det, har en mulighed for at komme i dagtilbud? Desværre går man den stik modsatte vej i øjeblikket med de stramme økonomiske aftaler, der betyder, at der bliver skåret ned rundt omkring i kommunerne.

Hvad er Venstres ønske? Er det opbevaring af børnene af hensyn til arbejdsmarkedet? Eller er det gode tilbud til børnene, også med hensyn til at bryde den negative sociale arv?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes, det er stort og positivt, at Venstre synes, det er meget afgørende at få slået fast, at man fra kommunens side ikke kan afslå at give et pasningstilbud; det synes jeg er flot. Men betyder det så, at Venstres ambitioner højnes så meget i de kommende år, at man måske kunne strække sig så langt som til at sige, at det skal ske inden for en given tid? Så ville man nærme sig noget, der lignede den tidligere regerings ambition om at få en reel pasningsgaranti i alle kommuner.

Jeg spørger kun for at få en fornemmelse af, hvor Venstres ambitionsniveau ligger, for nu kan jeg forstå, at det helt afgørende ikke er at respektere forældrenes ønske, men at respektere arbejdsmarkedets behov, også i en tid hvor ledigheden er stigende. Vi kan se, at nogle af de forældre, hvis børn bliver passet i dag, får stadig sværere ved at komme på arbejdsmarkedet, og kan vi få en prognose for, hvornår Venstre vil give forældrene en fornuftig tidsramme at basere deres pasningsønsker på?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Eva Kjer Hansen for at svare og derefter hr. Kamal Qureshi.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg er sikker på, at fru Margrethe Vestager udmærket husker den debat, vi havde i forbindelse med et beslutningsforslag om, at der skulle være obligatorisk børnepasningsgaranti i alle kommuner. Jeg er også sikker på, at fru Margrethe Vestager udmærket husker, at Venstres synspunkt i forbindelse med den debat var, at det synes vi ikke der er nogen grund til, og at man først og fremmest skal tage debatten lokalt.

Som allerede sagt viser undersøgelser, at langt de fleste kommuner har en børnepasningsgaranti i dag, og det synes jeg er fint. Men der er stadig nogle kommuner, der ikke har det, og her vil det jo være oplagt at tage fat på den udfordring lokalt og diskutere, om man skal have det. Det, vi gør med lovforslaget, er, at vi giver kommunerne lidt mere fleksibilitet, end de har i dag.

Med hensyn til fru Line Barfods kommentar er der jo ikke noget nyt, det er stadig gentagelser. Jeg har klart understreget, hvad vi synes er vigtigt, og det er at give fleksibilitet og mulighed for at prioritere, hvis pasningsbehovet er der, f.eks. fordi man har mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet.

Til fru Karen Jespersen skal jeg sige, at der jo netop i forbindelse med dette lovforslag indføres som noget nyt, at man skal oplyse familierne om ventetiden, så forældrene har en idé om, hvad de kan regne med og derfor også kan følge op over for kommunen. Så får de ikke usikkerhed, nu får de kværtimed en tidsramme, så de ved, hvad de kan forvente.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg synes, der åbnes op for nogle spændende perspektiver, og jeg vil gerne spørge fru Eva Kjer Hansen og Venstre, om man har tænkt sig at udvide de perspektiver til andre områder.

Man kunne jo forestille sig, at man har fået en tid hos lægen kl. 1, men så kommer der nogle andre, som skal tilbage på arbejde, og så kommer de foran. Men til gengæld får man at vide, at nu kan man komme til kl. 4, for man skal jo ikke bare sidde og vente på ubestemt tid.

Kl. 14.20

Det kan også ske, hvis der er en kø ved et busstoppested, og der kommer nogle, der skal på arbejde, at de kan springe køen over, mens vi andre får at vide, at den næste bus kommer om 20 minutter. Vi kan også forestille os, nu, hvor vi er ved at komme ind i udsalgstiden, hvor der er mange forretninger, der sætter køannoncer op, at man siger: Jamen jeg skal være tilbage på arbejdet kl. 10, kan jeg ikke springe køen over? Så kan I andre til gengæld komme til en halv time senere.

Jeg synes altså, det åbner op for nogle meget spændende perspektiver: hvis du har arbejde, kommer du foran i køen, og hvis du ikke har arbejde, jamen så er det ikke alene det, at du ikke har arbejde, som er problemet, men så bliver du også sat i anden række på en lang række andre områder.

(Kort bemærkning).

Karen Jespersen (S):

Man får ikke den usikkerhed, som eksisterede under den retstilstand, man nu vil genindføre, siger fru Eva Kjer Hansen. Jeg kan altså ikke forestille mig én eneste forælder, der ikke er klar

over, hvad ventetiden er i den kommune, man bor i. Jeg tror faktisk, det er meget normalt, at man er helt bekendt med det, og det, der gav usikkerheden, var jo, at man aldrig kunne stole på, at nu kunne man regne med en plads som nr. 2 eller 3 i køen.

Men egentlig stillede jeg kun det enkle spørgsmål, om Venstre har fortrudt, at man i sin tid stemte for, eller hvad begrundelsen var for, at man stemte for i 1997. Enten har man fortrudt, eller også var der tale om en regulær studehandel dengang, hvor man ikke mente, det var rigtigt, men simpelt hen noget, man blev påtvunget, fordi man fik nogle andre indrømmelser. Stemte man egentlig imod sin overbevisning, dengang man stemte ja til, at der kom et anciennitetsprincip ind i loven?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til hr. Kamal Qureshi skal jeg kun sige, at det jo er en afgørende forudsætning, at der er nogle voksne til at tage sig af børnene, hvis man ikke selv har mulighed for det. Det er den prioritering, der kommer ind her.

Til fru Karen Jespersen skal jeg sige, at i forbindelse med vedtagelsen af loven i 1997 indgik vi et forlig vedrørende serviceloven, og anciennitetsprincippet var en del af forliget. Det, der kan undre, hvis man fra Socialdemokratiets side er så opsat på det, er, at man ikke gjorde kravet om børnepasningsgaranti i alle kommuner gældende, dengang man selv sad i regering, men at det først er noget, man er begyndt at tale om, efter at man har forladt ministertabureterne. Det er svaret til fru Karen Jespersen.

Det, der er sket siden, er, at kommunerne har udtrykt et klart ønske om større fleksibilitet for at kunne lave nogle prioriteringer, og med den erfaring, jeg har fået gennem de år, der er gået, synes jeg, det er vigtigt at imødekomme det ønske.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Karen Jespersen som ordfører.

Karen Jespersen (S):

Jeg mener, at det, Folketinget nu efter alt at dømme vedtager, er udtryk for et klart tilbageskridt for et af de vigtigste velfærdstilbud til borgerne her i samfundet.

Vi har netop bevæget os et stort skridt i retning af at give forældre en større tryghed for, at de ved, at de kan få deres børn passet, så de kan

planlægge ud fra, hvornår deres barn kan få en plads i et dagtilbud. Vi har haft en sikkerhed for, at også de forældre, som er midlertidigt arbejdsløse, men gerne vil have deres børn passet, også har den mulighed på lige fod med andre forældre, netop fordi vi ved, hvor vigtigt det er for børn at blive passet og være sammen med andre børn.

Jeg mener faktisk, der er noget, man godt kan kalde videnskabeligt belæg for, at børn trives og har nemmere ved at bryde med nogle negative mønstre i deres hjem, hvis de kommer i et dagtilbud. Der er netop kommet en stor undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet, hvor det bevises med eksempler og statistik, at de børn, der er i en daginstitution, har nemmere ved at bryde den negative sociale arv end dem, der ikke er det. Det er altså også en stor håndsækning til forældrene.

Kl. 14.25

Derfor vil jeg gerne sige, at for Socialdemokratiet er det vigtigt, at vi får genindført anciennitetsprincippet. Vi er bange for, at det bliver en sovepude for kommunerne, når man giver dem den håndsækning, som fru Eva Kjer Hansen kalder det. Man slapper af, når det drejer sig om at sørge for, at der er pasningstilbud til alle børn, og bruger pengene på andre tilbud, men sørger ikke for, at der er det nødvendige antal pladser, og derfor er det meget vigtigt for Socialdemokratiet at have som mål, at anciennitetsprincippet bliver genindført i loven så hurtigt som muligt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Pia Kristensen som ordfører.

Pia Kristensen (DF):

I Dansk Folkeparti støtter vi dette lovforslag om at ændre den nuværende lovgivning, hvorefter børn får institutionsplads i den samme rækkefølge, som de er født. Vi mener nemlig, at pladserne skal tildeles de børn, der har størst behov for det, og det er børn af udearbejdende forældre.

Lad os f.eks. tage fru Hansen, der skal tilbage på arbejdsmarkedet efter endt barselorlov. Hun har meget svært ved at forstå, at der ikke er en institutionsplads til netop hendes barn, når den hjemmegående fru Olsen inde ved siden af har fået plads til sit barn, blot fordi hun fødte to måneder før fru Hansen. Det princip har Dansk Folkeparti også meget svært ved at forstå, og derfor ønsker vi, at reglerne skal ændres, så man

i højere grad kan tilgodese fru Hansen og hendes lidelsesfæller.

Vi mener, det er vigtigt, at forældre i arbejde kan bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Det må være sådan, at institutionspladser tildeles familier med det største behov, det er kun ret og rimeligt.

Der har været megen kritik af dette lovforslag, både i medierne og i de høringssvar, der er kommet. Af et af høringssvarene fremgår det, at man frygter for de familier, hvor en af eller begge forældre er arbejdsløse, og som i mange henseender allerede er underprivilegerede. Der til må man spørge: Jamen hvad mener man egentlig med, at de allerede er underprivilegerede? Mener man, at arbejdsløse forældre er blottede for evnen til at give deres børn pædagogisk og socialt indhold i hverdagen og er ude af stand til at udvikle barnets kompetencer?

I Dansk Folkeparti mener vi faktisk, det er dybt kritisabelt at betegne arbejdsløses børn som underprivilegerede. Arbejdsløse forældre er nøjagtig lige så gode forældre som alle andre, og man kan måske ligefrem forestille sig, at det ville være et privilegium for små børn, at de kunne være mere tid sammen med forældrene, inden de startede i vuggestuen eller børnehaven.

Her fra Folketingets talerstol er lovforslaget blevet udråbt som modbydeligt og onskabsfuldt, og vi, der støtter forslaget, er blevet beskyldt for at have et perverst menneskesyn. I Dansk Folkeparti har vi kun hovedrysten tilovers for sådanne udtalelser, for hvad er det egentlig, det hele handler om? Det handler om, at for det første må der ikke ændres ved børns grundlæggende ret til at få adgang til en institutionsplads; det handler om, at alle børn inden for en vis periode skal anvises en plads, og det handler om, at det kun er enkelte kommuner, der ønsker at prioritere efter behov, hvilket vil betyde, at nogle børn kommer til at stå på venteliste i lidt længere tid. Men vi snakker jo ikke om år, vi snakker måske om måneder, og Dansk Folkeparti har ikke nogen problemer med det, så derfor støtter vi lovforslaget.

Jeg vil slutte med at sige, at vi faktisk ikke synes, det hverken er modbydeligt eller onskabsfuldt, at børn skal være sammen med deres forældre. Tværtimod tror vi faktisk, det er gavnligt.

(Kort bemærkning).

Karen Jespersen (S):

Jeg mener ikke, at der er nogen, der fra denne talerstol har sagt noget, der overhovedet kunne forstås i retning af, at mennesker, der er arbejdsløse, er dårligere forældre end andre.

Det drejer sig for det første om, at situationen jo er den i mange boligområder, at der ikke er ret mange børn hjemme, og derfor bliver de ret ensomme. Det drejer sig også om, at forældrenes vilkår kan smitte af på børnene og være med til at præge dem, men det er jo overhovedet ikke det samme, som at man er dårlige forældre. I den livssituation, man er i, har man måske ekstra meget behov for at være sammen med andre børn, og forældrene ønsker selv en plads til deres børn. Det er derfor, de er skrevet op til at blive passet.

Så vil jeg godt spørge fru Pia Kristensen, om der ikke også er en risiko for, at de forældre, der er arbejdsløse, må sige nej til et arbejde, netop fordi de ikke kan få deres børn passet sådan lige hu hej, vilde dyr. De problemer mødte jeg i hvert fald tit som socialminister, dengang vi havde den tilstand, så hvorfor går Dansk Folkeparti ikke ind for en pasningsgaranti?

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Det er da rigtigt, hvad fru Karen Jespersen siger, at hvis børn ikke har nogen legekammerater på gaden, kan de da godt være ensomme. Men der er det, Dansk Folkeparti siger, at vi har ikke det der med, at børn absolut skal være i en institution for at få legekammerater. De forældre, der går hjemme, jamen lad dem få deres børn tilbage. Lad os få børnene ud på gader og stræder og legepladser.

Med hensyn til de familier, som har problemer – det er jo socialt belastede familier, vi taler om – der griber kommunen jo ind, og kommunen skal også skaffe en plads til de børn.

Med hensyn til anciennitetsprincippet eller rettere sagt pasning i kommunerne, jamen vi går da også ind for, at der skal være en pasningsgaranti, men det er der så bare ikke i alle kommunerne. Og det er derfor, man er nødt til at gå ind og ændre på lovgivningen, så kommunerne får større muligheder for at tildele pladserne dér, hvor behovet er størst.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu må man jo tage det positive med, og jeg antager, at når børnene skal være på gader og stræder, betyder det, vi kan få et helt andet tilsagn på den politik for trafikikkerhed, som Det Radikale Venstre har forsøgt at overtale Dansk Folkeparti til. Men det hører vist ikke denne debat til.

Det, som jeg synes er meget glædeligt, er, at vi nu får at vide, at Dansk Folkeparti også går ind for en pasningsgaranti. Det synes jeg er meget positivt. Det gør det så meget desto sværere at forstå, hvorfor Dansk Folkeparti støtter det her forslag, for det trækker faktisk i den stik modsatte retning.

I en række andre forslag har Dansk Folkeparti også vist en meget håndfast tilgang i forhold til at få kommuner til at behandle borgerne ens. Derfor synes jeg, det er mærkeligt, at man på denne måde vil overlade det til tilfældige kommuner at sortere mellem borgerne, netop hvor myndigheden går ind og siger: Duer, duer ikke, duer, duer ikke. Din vurdering som forælder sætter vi hermed til side.

Derfor håber jeg meget, at vi kan samarbejde med Dansk Folkeparti om faktisk at få sat pasningsgaranti på dagsordenen og ikke kun i de mange kommuner, som har pasningsgaranti som følge af SR-regeringen. Vi håber, at Dansk Folkeparti vil være med til at fremme skabelsen af 200.000 nye pladser, også i de kommuner, hvor man nu skal bruge dette princip til at skalte og valte børnene imellem.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder også mig at høre, at Dansk Folkeparti går ind for en pasningsgaranti. Så skulle der jo være gode muligheder for at få flertal for at ændre dette igen og få en pasningsgaranti, så alle børn kan blive sikret, at de kan få et dagtilbud. Det håber jeg da så at Dansk Folkeparti vil stå ved, når et sådant beslutningsforslag bliver fremsat.

Så vil jeg godt spørge: Når nu Dansk Folkeparti ønsker, at der kommer flere børn tilbage til gader og stræder, betyder det så, at vi skal glæde os over, at arbejdsløsheden er stigende, for så vil der jo være flere forældre, der kan gå hjemme med børnene, fordi de ikke kan få børnene i dagtilbud? Og skal vi arbejde for, at der bliver flere arbejdsløse, eller hvad er det, der ligger i det?

Så vil jeg gerne høre: Hvad er det, Dansk Folkeparti mener skal være afgørende for, hvad vi skal have af tilbud i Danmark til børn, og hvordan indretter vi det? Er det børnenes behov, eller er det arbejdsmarkedets behov? Det må det være muligt at svare rimelig enkelt på.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil svare både fru Line Barfod og fru Margrethe Vestager på samme tid.

Om pasningsgaranti: Jamen der er ikke pasningsgaranti, og det er også derfor, vi har det her lovforslag, som giver kommunerne mulighed for at prioritere de familier, der har det største behov.

Og så det der med, at børn skal tilbage på gader og stræder. Altså jeg er ked af, at jeg fik sagt det på den måde, for fru Margrethe Vestager tog det åbenbart meget bogstaveligt. Vi har en familiepølitik i vores parti, hvor vi gerne ser, at børn og forældre er mere sammen. Og det er altså ikke alle forældre, der er udearbejdende. Der er mange forældre, som har valgt at gå derhjemme, og vi mener også, at de forældre bør passe deres børn selv. Vi tror, det er sundt og godt, at børn og forældre har mere tid sammen.

Og ligesom jeg sagde ved førstebehandling: Gå lidt tilbage til gamle dage, til det gamle familiemønster. Der ville ikke ske noget ved, at børnene kom hjem på legepladserne igen. Og hvis alle familier gjorde det, ville der også blive børn, der kunne lege med hinanden på legepladserne.

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Karen Jespersen (S):

Jeg synes, at det, fru Pia Kristensen siger, er selvmodsigende, for på den ene side bliver det sagt, at man går ind for en pasningsgaranti, og på den anden side siger man også, at det er godt for børnene så vidt muligt at være hjemme hos forældrene.

Så kunne man jo sige, at målsætningen er, at børn så vidt muligt skal være hjemme hos forældrene, hvis det er muligt. Vil det sige, at hvis man er arbejdsløs, så er det Dansk Folkepartis holdning, at så skulle man i virkeligheden lægge pres på forældrene for at have deres børn hjemme i stedet for at sende dem i en institution?

Men hvorfor går man så overhovedet ind for en pasningsgaranti? For det kunne jo så lokke forældre til alligevel at sætte deres børn i en in-

stitution. Så hvad er Dansk Folkepartis holdning i forhold til forældre, der er arbejdsløse?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg har lidt svært ved at finde sammenhængen i Dansk Folkepartis politik. Denne hyldede til det gamle familiemønster synes ikke på samme måde at rette sig mod de familier med indvandrerbaggrund, som i meget vid udstrækning lever på en sådan måde, som man kunne opleve det i Danmark for 40-50 år siden.

Jeg forstår ikke helt, hvorfor man ikke i Dansk Folkeparti simpelt hen bare respekterer forældrenes ønske om, at deres børn bliver passet, hvis forældrene vurderer, at børnene har behov for det. Det ville sådan set være det enkleste.

Det, vi jo kan se, er, at der er ganske mange familier, hvor forældrene har indvandrerbaggrund, der som supplement til forældrenes kærlige og udmærkede og traditionelle familiemønster ønsker, at deres børn kommer ud og lærer nogle af de andre omgangsformer, som også skal til for at begå sig i det danske samfund, hvis man vil være en ydende borger. Kunne det ikke være en god idé, at vi fastholdt den positive udvikling, som vi har, og så i fællesskab får set på en pasningsgaranti?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg kan sige til fru Karen Jespersen om det her med måske at presse forældrene: Jamen altså vil vi da gerne gøre et forsøg, for vi ser det faktisk som en fordel, hvis børn og forældre har mere tid sammen, og vi mener i Dansk Folkeparti, at forældre skal passe deres egne børn, hvis de har mulighed for det. Sådan er dét.

Til fru Margrethe Vestager vil jeg sige – og det er sådan set det samme svar til fru Karen Jespersen: Vi mener, at forældre skal påtage sig opdragerollen over for deres egne børn; det er dét, vores politik går ud på. Forældre skal påtage sig opdragerollen over for deres egne børn.

Så står der for øvrigt med hensyn til flygtninge og indvandrere, at det jo er en problemstilling, som Dansk Folkeparti har forudset med den store indvandring, vi har haft gennem mange år, at der i det danske samfund vil opstå utrolig mange problemer på alle områder, og det er det, vi ser i disse år. Vi kender ikke løsningen, men vi har advaret om, at det ville ske.

Der står for øvrigt så også i lovforslaget, der er en paragraf om, at hvis det f.eks. forhindrer barnets sproglige udvikling, at barnet ikke kommer i en institution, jamen så skal det barn i en institution. Så der er jo egentlig taget højde også for flygtningebørn.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det først fru Karen Jespersen og derefter hr. Villy Søvndal. Fru Karen Jespersen for sin tredje korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Karen Jespersen (S):

Egentlig kan man nu forstå fru Pia Kristensen sådan, at Dansk Folkeparti nærmest er modstandere af daginstitutioner. Så det kunne sådan set være meget rart at vide, om det, fru Pia Kristensen siger, er udtryk for, at det ville være bedst, hvis børnene ikke gik i institution, altså at børnehaver sådan set er mere til skade, end de er til gavn, men af nød, fordi man jo skal gå på arbejde, så man er nødt til at sætte sine børn i en daginstitution.

Betyder det så også, at de forældre, der sætter deres børn i en daginstitution, sådan set er dårligere forældre end dem, der ikke gør det; påtager sig ikke i den grad et ansvar for deres børn, som man gør, hvis den ene part er hjemme og passer barnet?

Kl. 14.40

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er også lidt i forlængelse af fru Karen Jespersen spørgsmål, for det udvikler sig jo hele tiden, må man sige.

Hvis de arbejdsløses børn ikke alene skal ud, men også skal presses ud, som jeg forstår nu, altså man skal aktivt ud og missionere og sige: Det er ikke godt for jer at være i daginstitution, så er det vel ikke kun arbejdsløses børn. Hvad med dem, der er hjemmegående husmødre, førtidspensionister, studerende, der kan flakke sig lidt igennem et studium og sådan noget, når det nu er så godt for børnene, i øvrigt i modsætning til forældrenes opfattelse, som er meget glade for daginstitutioner? Men det er altså ikke Dansk Folkepartis opgave. Så er der vel meget store grupper, der skal presses ud af arbejdsmarkedet?

Jamen så vil jeg også spørge: Løser problemet ikke lidt sig selv? Det er lykkedes det første år for Dansk Folkeparti som støtteparti at forøge

arbejdsløsheden med 14.000. Hvis man har samme succesrate og fremskriver det her til 2010, er der 100.000 flere arbejdsløse. Er det den skumle bagtanke, man har med den politik, der bliver ført?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg kan ikke lade være med at sige, at hele den her diskussion – og det sagde jeg også ved førstebehandlingen – nu er ved at udvikle sig til en storm i et glas vand.

Altså det er en lille bagatel, der skal ændres, men åbenbart er der flere partier her, der synes, det er Jordens undergang, at der er nogle børn, der skal gå hjemme hos deres forældre lidt længere tid, inden de kan komme i en vuggestue eller en børnehave. Jeg vil bare fastholde, at Dansk Folkeparti går ind for, at børn og forældre skal være sammen så længe som muligt.

Til fru Karen Jespersen vil jeg godt sige, at man ved jo, at der er forældre, som f.eks. kun har behov for at få passet deres børn måske 3-4 timer i døgnet. Men der er mange af de forældre, der afleverer deres børn, når institutionen åbner, og først henter barnet, når den lukker. Der kunne jo have været nogle timer, hvor de forældre kunne have holdt deres barn eller børn hjemme og have været sammen med dem.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Ja, det er fremgået meget tydeligt af debatten, at både Venstre og især Dansk Folkeparti åbenbart mener, at dagtilbud til børn, altså børnehaver, vuggestuer og dagpleje, skal vi kun have ud fra arbejdsmarkedets behov, og det er ikke børnenes behov, der skal tilgodeses. Og når vi laver regler, skal det være de regler, der tilgodeser arbejdsmarkedet, og ikke de regler, hvor det er børnenes behov, der sættes i fokus.

I søndags kunne man i Politiken læse under overskriften »Danmark bryder den sociale arv«, at en af verdens førende velfærdsforskere, Gösta Esping-Andersen, kom med forklaringen på, at det går så godt med at bryde den negative sociale arv i Danmark, nemlig at så mange danske børn kommer i vuggestue, børnehave eller dagpleje. Her bliver de dårligst stillede børn stimuleret og er derfor mere på lige fod med de stærke børn, når de starter i 1. klasse.

Det har længe været almindelig kendt viden, at det at gå i vuggestue og børnehave har betydning for et barns udvikling. Derfor har mange kommuner gjort en ekstra indsats for at få børn i tosprogede familier til at benytte de pædagogiske dagtilbud, også når der er en hjemmearbejdende forælder.

Det har også været en almindelig hjælpeforanstaltning for truede børn, i hvert fald siden bistandslovens ikrafttræden, at give en henstilling om, at et barn skal i institution. Derfor virker det fuldstændig tåbeligt, at socialministeren nu vil give kommunerne mulighed for at prioritere børn af udearbejdende forældre før børn af arbejdsløse eller førtidspensionister, når det gælder optagelse i pædagogiske dagtilbud.

Enhedslisten mener, at alle børn skal have lige ret til at komme i vuggestue eller børnehave. Det skal ikke være éns forældres status, der afgør, hvad man har ret til.

Det kan også undre efter alle de løfter, der er kommet fra socialministeren og regeringen om, at der skal gøres en særlig indsats for at bryde den sociale arv, at man så går ind og vælger at ændre på det her område, så man i stedet kan sætte børnene bagest i køen.

Derfor glæder det mig også, at Socialdemokraterne kom med en udmelding om, at når flertallet skifter, vil man straks ændre denne lov igen, sådan at man ikke længere kan sætte arbejdsløses børn bag i køen. Og det vil Enhedslisten kraftigt støtte.

I øvrigt må vi jo også se at få genfremsat forslaget om pasningsgaranti og så se, hvad der egentlig lå i det, Dansk Folkeparti sagde om, at man støtter en pasningsgaranti.

Men Enhedslisten kan altså absolut ikke støtte det her forslag.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil gerne sige til fru Line Barfod, der taler om den negative sociale arv, at vi vist må konstatere, at her i Danmark er det ved at gå rigtig galt på hele anbringelsesområdet. Det befinder sig i et morads. Der bliver problemer med flere børn, og flere og flere bliver anbragt uden for hjemmet.

Så påstår fru Line Barfod, at den negative sociale arv brydes ved, at børn anbringes i institution. Men hvordan hænger det sammen, for de fleste af Danmarks børn er i institutioner? Kunne det ikke tænkes at være omvendt, at hvis de

kom hjem til forældrene igen, ville det måske komme til at gå lidt bedre, end det gør i dag?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu er der jo stor forskel på institutioner, når vi taler om dagtilbud i form af vuggestuer og børnehaver, hvor næsten alle børn i Danmark kommer, og så institutioner, når vi taler institutioner, hvor børn bliver anbragt uden for hjemmet 24 timer i døgnet. Det er altså ikke den samme slags institutioner.

Når der desværre er børn, der har behov for at blive anbragt, er det netop ofte, fordi deres forældre har store problemer, men at man ikke har taget hånd om dem tidligt nok.

Derfor er der behov for en stor indsats, og noget af det, der kan være med til at forebygge, at børn får de problemer, er jo netop, at de får gode muligheder for at være sammen med andre børn og lære gode sociale omgangsformer, lære, hvordan man er sammen med andre, lære, hvordan man behersker sin vrede, så det ikke går ud over andre. Det er noget af det, man kan lære i et godt pædagogisk dagtilbud, hvis ens forældre ikke har de ressourcer, der skal til for at lære én det derhjemme. Så derfor er der bestemt en sammenhæng i gode dagtilbud for alle børn.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 57 stemmer (V, DF, KF og KRF) mod 41 (S, SF, RV og EL).

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Tredje behandling af lovforslag nr. L 50: Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Udvidelse af regler om helbredstilæg).

Af socialministeren (Henriette Kjær).

(Fremsat 7/11 2002. Første behandling 18/11 2002. Betænkning 28/11 2002. Anden behandling 5/12 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 94 stemmer (V, S, DF, KF, SF, EL og KRF) mod 4 (RV); 1 (S) stemte (ved en fejlafstemning) hverken for eller imod.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Tredje behandling af lovforslag nr. L 83: Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Supplerende engangsydelse til folkepensionister).

Af socialministeren (Henriette Kjær).

(Fremsat 8/11 2002. Første behandling 18/11 2002. Betænkning 28/11 2002. Anden behandling 5/12 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Karen Jespersen (S):

Det er blot en enkelt bemærkning, men jeg vil gerne sige, at finansministeren har afgivet et svar til Finansudvalget omkring L 83, der efter vores mening er misvisende. Det betragter vi selvfølgelig som problematisk, men der er fulgt op på det med et skriftligt spørgsmål, så vi vender tilbage til sagen.

Kl. 14.50

Pia Kristensen (DF):

Dansk Folkepartis hovedkrav til finansloven for 2003 var en ældrecheck til landets økonomisk vanskeligst stillede folkepensionister. For det er et faktum, at tilværelsen for mange folkepensionister er den rene ørkenvandring. Det drejer sig